

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA
HERPROFILERING BOVENSTEWEG
TE MOOK
GEMEENTE MOOK EN MIDDELAAR



- ✿ Bodem
- ✿ Waterbodem
- ✿ Water
- ✿ Archeologie
- ✿ Ecologie
- ✿ Milieu

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA

Herprofilering Bovensteweg te Mook in de gemeente Mook en Middelaar

Opdrachtgever	Gemeente Mook en Middelaar Postbus 200 6585 ZK Mook
----------------------	---

Project	MOO.GEM.ECO1
Rapportnummer	14053497
Versienummer	D1
Status	Eindrapportage
Datum	21 juli 2014

Vestiging	Boxmeer
Opsteller	Ing. M. Koen
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	Drs. B.G.W. Aarts
Paraaf	



Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoeksllocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Econsultancy accepteert derhalve op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Flora- en faunawet dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	PROJECTBESCHRIJVING	2
2.1	Ligging van de onderzoekslocatie	2
2.2	Huidig gebruik onderzoekslocatie en voorgenomen plannen/ingrepen	2
2.3	Ligging ten opzichte van beschermde gebieden	5
3	ONDERZOEKSMETHODIEK	7
4	TOEPASSING VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING	8
4.1	Flora- en faunawet.....	8
4.2	Gebiedsbescherming.....	11
5	RESULTATEN FLORA- EN FAUNWET	12
5.1	Vogels.....	12
5.2	Vleermuizen.....	13
5.3	Overige zoogdieren	13
5.4	Reptielen, amfibieën en vissen.....	14
5.5	Ongewervelden.....	15
5.6	Vaatplanten.....	15
6	RESULTATEN GEBIEDSBESCHERMING	16
6.1	Natura 2000	16
6.2	Ecologische Hoofdstructuur.....	16
6.3	Provinciale Ontwikkelingszone Groen.....	16
7	SAMENVATTING EN CONCLUSIE	17

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van gemeente Mook en Middelaar opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan flora en fauna ten behoeve van de herprofilering van de Bovensteweg te Mook in de gemeente Mook en Middelaar.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

De quickscan flora en fauna heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn die volgens de Flora- en faunawet een beschermde status hebben en die mogelijk verstoring kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op gebieden die volgens de Natuurbeschermingswet 1998 zijn beschermd (Natura 2000) en/of op gebieden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) of de Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG).

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

Voor zover bij de opdrachtgever (gemeente Mook en Middelaar) bekend, is er niet eerder ecologisch onderzoek op de onderzoekslocatie uitgevoerd.

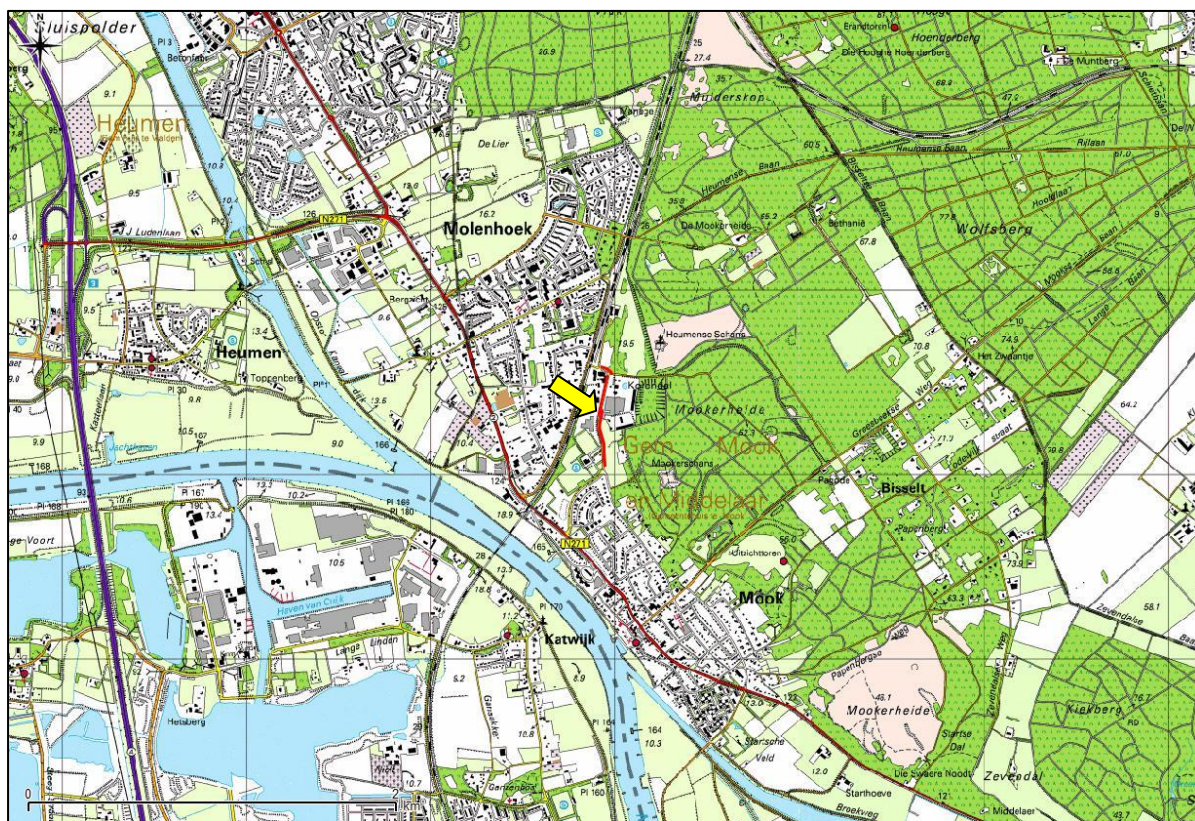
2 PROJECTBESCHRIJVING

In dit hoofdstuk is de topografische ligging van de onderzoekslocatie aangegeven en wordt een beknopte beschrijving gegeven van de huidige situatie van de onderzoekslocatie. Daarnaast wordt aangegeven wat de voorgenomen plannen en ingrepen ten aanzien van de onderzoekslocatie zijn en hoe de onderzoekslocatie is gelegen ten opzichte van beschermde gebieden.

2.1 Ligging van de onderzoekslocatie

De onderzoekslocatie van dit project is gelegen ter hoogte van het noordelijke gedeelte van de Bovensteweg, circa 1 kilometer ten noorden van de kern van Mook, in de gemeente Mook en Middelaar.

Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 46 A, is de onderzoekslocatie ongeveer gelegen tussen de coördinaten $X = 188.940$, $Y = 419.045$ en $X = 188.925$, $Y = 419.585$. In figuur 1 is de topografische ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.



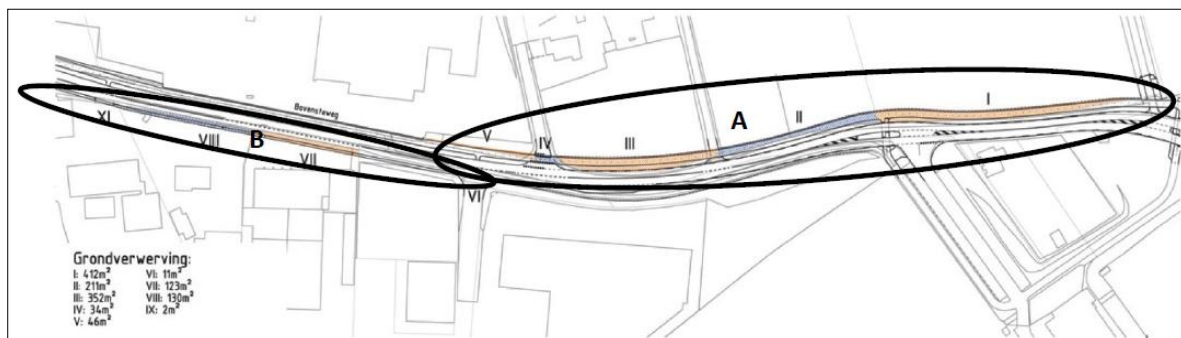
Figuur 1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie Herprofilering Bovensteweg.

2.2 Huidig gebruik onderzoekslocatie en voorgenomen plannen/ingrepen

De gemeente wil in het kader van de openbare veiligheid het tracé van de Bovensteweg tussen de Veldweg en de spoorwegovergang wijzigen. Het huidige fietspad wordt (deels) verwijderd. Aan de oostkant van de weg wordt een nieuw dubbelzijdig fietspad aangelegd. Dit fietspad komt (deels) te liggen buiten het huidige wegprofiel. Om het fietspad te kunnen aanleggen, dienen gronden aangekocht te worden. De quickscan flora en fauna heeft betrekking op de volgende delen van het tracé:

- A. Het zuidoostelijk deel van het tracé: Het gaat hier om een oppervlakte van circa 1.050 m² (percelen I t/m V). De diepte is maximaal 6 meter vanaf de grens van het huidige wegprofiel. De vigerende bestemming is Agrarisch met waarden (hobbymatig gebruik) en Bedrijventerrein (voorterrein).
- B. Het noordwestelijk deel van het tracé: Het gaat hier om een oppervlakte van circa 250 m² (percelen VI t/m IX). De diepte is maximaal 3 meter vanaf de grens van het huidige wegprofiel. De vigerende bestemming is Bedrijventerrein (voorterrein).
- C. Het noordelijk deel van het tracé: Het gaat hier om een oppervlakte van circa 200 m². De diepte is maximaal 6 meter vanaf de grens van het huidige wegprofiel. De vigerende bestemming is bedrijventerrein. De locatie is echter al tientallen jaren niet meer als dusdanig in gebruik. Bovendien grenst dit perceel aan de EHS. Ter plaatse is spontaan natuur ontstaan.

In figuur 2 en 3 zijn de te onderzoeken tracégedeelten schematisch op en tekening weergegeven. In figuur 2 zijn tevens de betreffende perceeldelen I t/m IX weergegeven



Figuur 2. Te onderzoeken tracégedeelten A en B.



Figuur 3. Te onderzoeken tracégedeelte C.

In figuur 4 is een luchtfoto van de te onderzoeken tracégedeelten en de directe omgeving weergegeven. De figuren 5 t/m 16 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.



Figuur 4. Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving.



Figuur 5. Zuidpunt van het tracé.



Figuur 6. Perceel I.



Figuur 7. Perceel II



Figuur 8. Perceel III.



Figuur 9. Perceel IV.



Figuur 10. Perceel V.



Figuur 11. Perceel VI.



Figuur 12. Perceel VII.



Figuur 13. Perceel VIII.



Figuur 14. Perceel IX.



Figuur 15. Tracédeel C



Figuur 16. Noordpunt van het tracé.

2.3 Ligging ten opzichte van beschermde gebieden

Natura 2000

De onderzoekslocaties is niet gelegen binnen de grenzen van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied betreft de Sint Jansberg. Dit Natura 2000-gebied bevindt zich op circa 2,7 kilometer afstand ten zuidoosten van de zuidelijke punt van de onderzoekslocatie.

Ecologische Hoofdstructuur

Met uitzondering van deeltracé C is geen van de onderzoeklocaties gelegen binnen of aangrenzend aan de EHS. Deeltracé C is gelegen tegen de rand van een grootschalig natuurgebied, waardoor een gedeelte van deeltracé C volgens de gegevens van de provincie Limburg net binnen de EHS valt. In figuur 17 is de ligging van de onderzoekslocaties ten opzichte van de EHS weergegeven.

Provinciale Ontwikkelingszone Groen

Geen van de onderzoekslocaties valt binnen of is gelegen grenzende aan de POG.



Figuur 17. Ligging onderzoekslocaties ten opzichte van de EHS.

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een veldbezoek en een bureauonderzoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Het veldbezoek is afgelegd op 14 juli 2014. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving onderzocht. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Limburg geraadpleegd.

Verspreidingsgegevens van soorten zijn veelal weergegeven op kilometerhokniveau (1 x 1 kilometer) of op uurhokniveau (5 x 5 kilometer). Aangezien met de schaal van kilometerhokken of uurhokken een groter gebied wordt beschouwd dan alleen de onderzoekslocatie, betekent dit niet dat de kritische soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen de begrenzing van de onderzoekslocatie. Verder zijn sommige verspreidingsgegevens niet erg actueel. Dit betekent dat de meest recente verspreidingsgegevens reeds verouderd kunnen zijn. De meeste te gebruiken gegevens vormen daarom geen uitsluitsel over het aantal soorten en type waarneming van een soort in het betreffende gebied, maar enkel een indicatie over het voorkomen.

De quickscan flora en fauna is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4 TOEPASSING VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Er wordt een globale toelichting gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Flora- en faunawet bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen. Dit hoofdstuk is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende wetgeving.

4.1 Flora- en faunawet

De Europese natuurwetgeving is in Nederland, op het gebied van de soortbescherming, uitgewerkt in de Flora- en faunawet. Deze wet heeft tot doel alle in Nederland in het wild voorkomende planten- en diersoorten te beschermen en in stand te houden. Om dit doel te bereiken, bevat de wet een aantal verbodsbepalingen (zie tabel I). Hierbij wordt het zogenaamde “nee, tenzij...” principe gehanteerd. Dit wil zeggen dat activiteiten met een (potentieel) schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn (“nee”). Van dit verbod kan echter onder voorwaarden (“tenzij”) afgeweken worden door ontheffingen of vrijstellingen.

Tabel I. Verbodsbepalingen Flora- en faunawet

Artikel 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Artikel 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
Artikel 10	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
Artikel 11	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Voor de Flora- en faunawet geldt dat vaste rust- en verblijfplaatsen van bepaalde soorten zijn beschermd. De Flora- en faunawet maakt onderscheid in drie beschermingscategorieën. Iedere categorie heeft zijn eigen ontheffingsmogelijkheden en toetsingscriteria. Hierbij vallen vogels onder een aparte categorie.

Tabel II. Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet

Tabel 1 algemeen beschermde soorten	
Voor de soorten in Tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt, bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing in het kader van artikel 75 aangevraagd te worden. Voorbeelden zijn: ree, haas konijn, egel, bruine kikker, gewone pad, wijngaardslak, brede wespenorchis, grote kaardenbol	
Tabel 2 overige beschermde soorten	
Voor de soorten in Tabel 2 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing aangevraagd te worden. Echter indien er volgens een door het Ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt, geldt er bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen en hoeft er geen ontheffing aangevraagd te worden. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan het criterium ‘doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort’ (‘lichte toets’). Voorbeelden zijn: eekhoorn, steenmarter, kleine modderkruiper, gele helmbloem, steenbreekvaren, tongvaren, maretak	

Tabel 3 strikt beschermde soorten

Voor de soorten van Tabel 3 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen bij alle activiteiten (waaronder ruimtelijke ontwikkeling en inrichting) een ontheffing aangevraagd te worden. In een zeer beperkt aantal gevallen kan er op basis van een door het Ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode een vrijstelling verleend worden voor de ontheffingsverplichting bij een zeer beperkt aantal activiteiten.

De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan een drietal criteria (uitgebreide toets). Bij de uitgebreide toets dient aan alle afzonderlijke criteria te worden voldaan. De criteria zijn als volgt: de activiteiten of werkzaamheden doen geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort, er is geen andere bevredigende oplossing (alternatief) voor de geplande activiteiten of werkzaamheden, die minder schade oplevert voor de betreffende soort en er moet sprake zijn van een bij de wet genoemd belang.

Voorbeelden zijn: das, waterspitsmuis, alle vleermuissoorten, rugstreeppad, boomkikker, kamsalamander

Bij een quickscan flora en fauna wordt in beeld gebracht of er (potentiële) vaste rust- of verblijfplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingscategorieën. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend kan zijn en of nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht. Broedvogels en vleermuizen zijn soortgroepen uit de strengste beschermingscategorie. Voor de overige soortgroepen is de beschermingsstatus afhankelijk van de soort.

Broedvogels

Alle broedende inheemse vogels en hun nesten zijn wettelijk strikt beschermd en qua beschermingsregime te vergelijken met Tabel 3 van de Flora- en faunawet. Broedvogels vallen onder een aparte beschermingsgroep en zijn ingedeeld in een vijftal beschermingscategorieën (Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen, Dienst Regelingen, 2009). Zie tabel III voor een indeling van de bescherming van broedvogels.

Tabel III. Beschermingscategorieën aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen.

Broedvogels		
Voor vogels geldt dat er altijd een ontheffing aangevraagd dient te worden. Indien activiteiten plaatsvinden waarbij verbodsbepalingen worden overtreden ten aanzien van (broed)vogels dient er een uitgebreide toets, zoals beschreven bij Tabel 3 Flora- en faunawet toegepast te worden. Bij broedvogels kan een overtreding in de meeste gevallen gemakkelijk voorkomen worden door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.		
Beschermingscategorie 1	nesten jaarrond beschermd, ook buiten broedseizoen	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
Beschermingscategorie 2		Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
Beschermingscategorie 3		Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
Beschermingscategorie 4		Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).
Beschermingscategorie 5	Nesten jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen	Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.
Overige broedvogels ("algemeen" voorkomen-de broedvogels)	Nesten die <i>niet</i> het hele jaar door zijn beschermd; enkel binnen broedseizoen.	Vogels die elk broedseizoen een nieuw nest maken of in staat zijn een nieuw nest te maken. De vogelnesten voor eenmalig gebruik.

Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten genieten zowel binnen de Flora- en faunawet als binnen de Natuurbeschermingswet een strikte bescherming. Alle vleermuissoorten staan vermeld in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort". Dit houdt in dat niet alleen alle verblijfplaatsen maar ook de verbindingen hiertussen (vliegroutes) en de foerageergebieden bescherming genieten.

Vleermuizen zijn streng beschermd omdat ze erg kwetsbaar zijn. De afgelopen vijftig jaar zijn sommige soorten erg zeldzaam geworden of geheel verdwenen. Wanneer overwinterende dieren worden verstoord, is de kans groot dat ze sterven omdat ze dan teveel van hun vetreserve gebruiken. Maar al te vaak worden bomen gekapt en oude gebouwen gerenoveerd of gesloopt. Als zich hierin een vleermuiskolonie bevindt, heeft dat negatieve gevolgen voor de vleermuisstand op lokaal niveau. Omdat ze meestal maar één jong per jaar krijgen, kan herstel erg lang duren. Vleermuizen kunnen zelf geen verblijfplaatsen maken en zijn dus afhankelijk van bestaande verblijfplaatsen. Daarnaast hebben ingrepen in het landschap ook negatieve gevolgen doordat foerageergebieden en vliegroutes, waar vleermuizen jaren achtereen gebruik van maken, verdwijnen. De impact die een ingreep kan hebben verschilt sterk per situatie en per soort waardoor meestal gedetailleerde gegevens nodig zijn om een passend advies te geven.

Algemene Zorgplicht

De algemene zorgplicht houdt in dat een ieder die redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen nadelige gevolgen voor de flora en fauna kunnen ontstaan, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten of maatregelen te nemen om de nadelige gevolgen te voorkomen. Zo kan er bijvoorbeeld rekening worden gehouden met amfibieën en kleine zoogdieren worden wanneer materialen en houtstapels, waaronder de dieren verblijven, worden verwijderd.

Tabel IV. Algemene Zorgplicht

Algemene Zorgplicht (artikel 2)
Een belangrijk uitgangspunt binnen de Flora- en faunawet is dat op elke burger de plicht rust om voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving. Dit houdt in dat iedereen zich dient in te spannen om de nadelige gevolgen voor een soort te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. De zorgplicht is te allen tijde van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats.

De algemene zorgplicht is in de meeste gevallen voornamelijk van toepassing op beschermde soorten die staan vermeld in Tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit betreffen algemeen voorkomende soorten, waarvoor bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling geldt. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor de betreffende soortgroep worden aangegeven.

4.2 Gebiedsbescherming

De quickscan flora en fauna toetst voornamelijk aan de Flora- en faunawet. Indien een plangebied in of nabij een gebied is gelegen dat tot de EHS behoort of onder de Natuurbeschermingswet valt, dient te worden bepaald of er een effect valt te verwachten. Bij een toetsing aan de Natuurbeschermingswet spelen vaak andere facetten mee, zoals de aanwezige doelsoorten en kernwaarden van het betreffende beschermde gebied.

Natura 2000

De Natuurbeschermingswet 1998 heeft tot doel bijzondere natuurgebieden in Nederland te beschermen en in stand te houden. De wet omvat onder andere de richtlijnen van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn ten aanzien van gebiedsbescherming. Doordat de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn beide zijn opgenomen in de Natura 2000-wetgeving, zijn de termen “Habitatrichtlijngebied” en “Vogelrichtlijngebied” komen te vervallen. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de Europese Unie. Handelingen die een negatieve invloed hebben op gebieden die binnen dit netwerk vallen, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door het Ministerie van Economische Zaken (via Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) of door de Provincie.

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

De Nederlandse Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van gebieden dat planten- en diersoorten in staat stelt zich door en tussen verschillende natuurgebieden te verplaatsen. Het netwerk moet voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat gebieden hun ecologische waarde verliezen. De EHS is onderdeel van een Europees ecologisch netwerk en bestaat uit kerngebieden (in Nederland de Natura-2000 gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en de Wetlands) of verweven gebieden (gericht op de verweving van landbouw, wonen en natuur) die onderling verbonden worden door ecologische verbindingzones. Ecologische verbindingzones zijn stroken en stukjes natuur die de verspreid liggende natuurgebieden met elkaar verbinden. Op deze manier kunnen dieren en planten zich van het ene naar het andere leefgebied verplaatsen. Met name de kleine populaties die met uitsterven worden bedreigd, blijven hierdoor levensvatbaar. Negatieve invloed op de werking van een verbinding of aantasting van een verbinding dient vermeden en gecompenseerd te worden zodat het netwerk niet verslechtert.

Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG)

Met de POL-herziening op onderdelen EHS (2005) heeft de provincie Limburg de EHS expliciet onderscheiden ten opzichte van de Provinciale Ontwikkelingszone Groen. De POG is circa 29.000 hectare groot en omvat een belangrijk deel van de ecologische verbindingzones, deels bestaande uit beekdalen met beken met speciaal ecologische functie waar extra natuurstroken zijn voorzien. Binnen de POG geldt een ontwikkelingsgerichte basisbescherming. Behoud en ontwikkeling van natuur- en landschapswaarden zijn richtinggevend voor ontwikkelingen in de POG. Uitgangspunt is dat ontwikkelingen leiden tot een kwalitatieve en kwantitatieve versterking van de ecologische structuur.

Voor de borging van de kwaliteit ten aanzien van de rode ontwikkelingen is een belangrijke rol weggelegd voor de kwaliteitscommissie, die in het kader van de POL-aanvulling contourenbeleid (juni 2005) voor geheel Limburg ingesteld is. Indien van bestaande en gerealiseerde bos-, natuur- en landschapswaarden in de POG de wezenlijke kenmerken en waarden aangetast worden is de provinciale beleidsregel mitigatie en compensatie natuurwaarden van toepassing.

5 RESULTATEN FLORA- EN FAUNAWET

In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat / verblijfsmogelijkheden en verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen, foerageergebied en verbindingroutes. Indien van toepassing wordt tevens beoordeeld of de voorgenomen plannen een verstorend effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten.

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er overtredingen van verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet optreden of kan er sprake zijn van negatieve gevolgen voor door de wetgever vanuit natuurwetgeving beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Flora- en faunawet en overige natuurwetgeving en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgtraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Flora- en faunawet op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen en ontheffingen.

5.1 Vogels

Uit de verspreidingsgegevens van de provincie Limburg (www.limburg.nl) met betrekking tot broedvogels blijkt dat de onderzoekslocaties en de directe omgeving niet actueel zijn onderzocht op broedvogels. Bij de broedvogelinventarisatie in 2006 zijn binnen de onderzoekslocaties eveneens geen territoria gekarteerd.

Broedvogels (beschermingscategorie 1 t/m 4)

De aanwezige bomen binnen en nabij de onderzoekslocaties zijn gecontroleerd op jaarrond beschermde nesten van broedvogels als sperwer en ransuil; deze zijn niet aangetroffen. Daarnaast zijn geen aanwijzingen gevonden die er op duiden dat de onderzoekslocaties van maximaal 6 meter breed een (belangrijke) functie (kunnen) hebben voor andere vogelsoorten waarvan het nest jaarrond beschermd is, zoals steenuil en huismus.

Broedvogels (beschermingscategorie 5)

De broedvogels die onder de beschermingscategorie 5 vallen zijn voornamelijk hollenbroeders of het betreffen soorten met relatief grote nesten. De bomen op en grenzend aan de onderzoekslocaties zijn gecontroleerd op aanwezigheid van holtes en grote nesten. Deze zijn niet aangetroffen. Mede wegens het ontbreken van bebouwing en holtebomen zijn er op de onderzoekslocaties geen broedgevallen van soorten uit beschermingscategorie 5 te verwachten.

Overige broedvogels

Door de aanwezigheid van struiken/struweel en enkele bomen zijn er op enkele delen van de onderzoekslocaties geschikte nestlocaties aanwezig voor algemene vogels als merel, heggemus, winterkoning, roodborst en houtduif. Daarnaast kunnen op de graslandpercelen waar enkele delen van de onderzoekslocaties deel van uitmaken weidevogels als kievit, scholekster, veldleeuwerik en gele kwikstaart broeden. De delen van de onderzoekslocaties zelf zijn echter te dicht langs de weg gelegen, waardoor hier dan ook geen broedgevallen van dergelijke groundbroeders zijn te verwachten.

Voor de mogelijk op de onderzoekslocaties broedende soorten geldt in dit geval dat, indien het groen buiten het broedseizoen wordt verwijderd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot broedvogels. In de Flora- en faunawet wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

5.2 Vleermuizen

Volgens het cursusdictaat "Vleermuizen en Planologie" (Limpens *et al.*, 2010) zijn de onderzoekslocaties gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten potentieel kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, bosvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, franjestaart, meervleermuis, Brandt's vleermuis, baardvleermuis en watervleermuis. Volgens de gegevens van het Natuurhistorisch Genootschap Limburg en de Zoogdiervereniging (Huizinga *et al.*, 2010) zijn binnen enkele kilometers van de onderzoeklocaties gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, franjestaart, meervleermuis, baardvleermuis en watervleermuis ook daadwerkelijk waargenomen.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

De onderzoekslocaties zijn geheel onbebouwd en er zijn geen bomen met holtes, spleten of loshangend schors aanwezig. Hierdoor kan worden uitgesloten dat er verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Overtreding van de Flora- en faunawet ten aanzien van het direct verstoren van een vaste rust- en verblijfplaats van vleermuizen is niet aan de orde.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Door de herprofilering van de Bovensteweg worden door de afstand tot mogelijke verblijfplaatsen en de aard van de ingrepen geen potentieel belangrijke aanvliegroutes aangetast en zal er geen verstoring plaatsvinden van een mogelijk in de omgeving gelegen verblijfplaats, bijvoorbeeld in de nabij gelegen bebouwing.

Foeragerende vleermuizen

De onderzoekslocaties zullen, gelet op het zeer geringe oppervlakte en het ontbreken van opgaand groen op sommige onderdelen, weinig door vleermuizen worden gebruikt om te foerageren. Het buitengebied dat grenst aan de noord- en oostzijde van de onderzoeklocaties, zal naar verwachting wel volop door meerdere soorten vleermuizen worden gebruikt om te foerageren. De voorgenomen herprofilering zal echter geen aantasting vormen van dit in potentie belangrijke foerageerhabitat.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. De groene opgaande elementen langs enkele delen van de onderzoekslocaties maken geen deel uit van groot-schalige lijnvormige landschapselementen. Daarnaast blijven deze opgaande groen elementen behouden. Door de herprofilering worden dan ook geen vliegroutes verstoord.

5.3 Overige zoogdieren

Volgens de gegevens van het Natuurhistorisch Genootschap Limburg en de Zoogdiervereniging (Huizinga *et al.*, 2010) zijn in de periode van 1994 tot 2007 binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie, behalve algemene soorten als konijn, egel, haas, mol, vos en ree, de volgende streng beschermde grondgebonden zoogdieren waargenomen: das, steenmarter, bever en eekhoorn.

Licht beschermde zoogdieren

De meeste delen van de onderzoekslocaties maken deel uit van geschikt habitat voor algemene grondgebonden zoogdieren als egel, mol en konijn. Naast dat het oppervlak van het te verwijderen habitat zeer beperkt is geldt voor dergelijke algemeen voorkomende soorten, conform de Flora- en faunawet, bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling, waardoor een ontheffing bij verstoring niet noodzakelijk is. Het is echter in het kader van de algemene zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. Eventueel aanwezige dieren moeten de gelegenheid krijgen

om veilig weg te komen. Indien noodzakelijk dient een aanwezig dier zorgvuldig te worden verplaatst naar een geschikte locatie buiten het gebied waar de werkzaamheden plaatsvinden.

Streng beschermde zoogdieren

De das komt in de omgeving van de onderzoekslocaties veelvuldig voor. Voor das geldt geen vrijstelling van de Flora- en faunawet; de verblijfplaatsen zijn het gehele jaar beschermd. Binnen de onderzoekslocaties en de directe omgeving is geen vaste rust- en verblijfplaats voor das aangetroffen. Tijdens het veldbezoek zijn in de directe omgeving eveneens geen loop- of foerageersporen, latrines en/of wissels aangetroffen die duiden op de aanwezigheid en/of het gebruik van het plangebied door das. Daarbij is het oppervlak te verwijderen grasland, dat als foerageergebied kan dienen, dusdanig gering dat dit geen afname van het potentiële foerageergebied van de das betreft. Het is uit te sluiten dat door de herprofilering overtreding van de Flora- en faunawet plaatsvindt ten aanzien van das.

De bomen op enkele delen van de onderzoekslocaties maken deel uit van geschikt habitat voor de eekhoorn. De bomen op en nabij de onderzoekslocaties zijn onderzocht op de aanwezigheid van eekhoornnesten, deze zijn niet aangetroffen. Hierdoor kan de aanwezigheid van een vaste- rust of verblijfplaats van eekhoorn worden uitgesloten.

Het voorkomen van overige grondgebonden zoogdieren waarvoor geen vrijstelling geldt, zoals steenmarter en bever, is tijdens het veldbezoek niet vastgesteld. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat en/of verblijfsmogelijkheden kan het voorkomen ervan redelijkerwijs worden uitgesloten.

5.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Volgens de gegevens van het Natuurhistorisch Genootschap Limburg (Buggenum *et al.*, 2008), zijn binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie, de volgende soorten waargenomen: Alpenwatersalamander, kamsalamander, kleine watersalamander, gewone pad, poelkikker, bastaardkikker, meerkikker, bruine kikker, hazelworm, zandhagedis, levendbarende hagedis en gladde slang.

Amfibieën

Doordat wateroppervlakten als poelen, sloten en plassen op de onderzoekslocaties ontbreken zijn voortplantingsmogelijkheden voor amfibieën op de onderzoekslocatie uitgesloten. Enkele delen van de onderzoekslocaties, met name deel C, vormen wel geschikt landhabitat voor algemene amfibieënsoorten als kleine watersalamander, gewone pad en bruine kikker. Hier kunnen dergelijke soorten beschutting vinden tussen de ruigte en onder takken en bladeren. Echter zullen de aantallen door het ontbreken van oppervlakte water in de directe omgeving zeer gering zijn. Voor de mogelijk incidenteel aanwezige soorten geldt een algehele vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. De algemene zorgplicht blijft echter wel van kracht. De streng beschermde amfibiesoorten als Alpenwatersalamander, kamsalamander en poelkikker komen naar verwachting alleen voor in de nabijheid van poelen en vennen in het ten noorden en oosten gelegen natuurgebied.

Reptielen

Zandhagedis, hazelworm, levendbarende hagedis en gladde slang leven bij voorkeur op en nabij heide-terreinen. Daarbij kan de hazelworm ook in meer beboste gebieden met voldoende beschutting en zonbeschenen plekken voorkomen. De betreffende reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. Deze streng beschermde soorten komen naar verwachting eerder voor in ten noorden en oosten gelegen natuurgebieden, zoals de Mookerheide. Omdat deel C van de onderzoekslocatie in directe verbinding staat met deze natuurgebieden en het habitat geschikt is, is het echter niet uit te sluiten dat hier incidenteel een soort als levendbarende hagedis of hazelworm kan worden aangetroffen. Hierdoor is het mogelijk dat er bij de herprofilering sprake zal zijn van het verstoren van een dergelijke streng beschermde soort.

Conform de Flora- en faunawet dient voor het verstoren van de hazelworm, zandhagedis en gladde slang (allen betreffen Tabel 3 soorten) een ontheffing te worden aangevraagd. Ten aanzien van de levendbarende hagedis (Tabel 2) kan er gewerkt worden een goed gekeurde gedragscode. Omdat het te verwijderen gedeelte van het potentiële leefgebied van de betreffende soorten dusdanig klein is ($< 200 \text{ m}^2$), dit in verhouding met het aangrenzende natuurgebied met geschikt habitat dat zich over meerdere vierkante kilometers uitstrekt, en de zeer geringe kans dat zich binnen deel C daadwerkelijke reptielen ophouden, acht Econsultancy het niet reëel om hier nader onderzoek uit te voeren om of op voorhand een ontheffing voor de betreffende soorten aan te vragen. Voorgesteld wordt om in het kader van de algemene zorgplicht een beknopt ecologisch werkprotocol op te stellen, zodat het doden of verwonden van een mogelijk incidenteel aanwezig individu redelijkerwijs wordt voorkomen.

Vissen

Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater op de onderzoekslocatie kan deze soortgroep buiten beschouwing worden gelaten.

5.5 Ongewervelden

Libellen

Voor libellen geldt dat water nodig is ter voortplanting. Gezien het ontbreken hiervan kan gesteld worden dat deze soortgroep niet in staat is zich in de huidige situatie te vestigen.

Dagvlinders

In de periode 2000 tot 2011 zijn geen populaties aangetroffen van beschermde dagvlinderssoorten in de directe omgeving van de onderzoekslocatie (bron: Vlinderstichting). Daarbij stellen beschermde dagvlinders specifieke eisen aan het voortplantingshabitat. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Dit betekent dat zowel de rupsen, poppen als vlinders moeten kunnen overleven. Voor de vlinders geldt dat er een geschikte temperatuur en luchtvochtigheid aanwezig moeten zijn, wat wordt beïnvloed door aanwezigheid van vegetatie. Als voedsel dienen waardplanten voor de rupsen en nectarplanten voor de vlinders aanwezig te zijn. Voor de beschermde soorten in Nederland geldt dat deze veelal gebonden zijn aan zeldzame waardplanten. Wegens de afwezigheid van zeldzame waardplanten is het uitgesloten dat er binnen de onderzoekslocatie geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van een beschermde vlindersoort.

Overige ongewervelden

Uit de omgeving van de onderzoeklocaties zijn waarnemingen bekend van het vliegend hert. Op de onderzoekslocaties zijn echter geen geschikt habitat (rottend eikenhout) aanwezig voor het vliegend hert. Overige beschermde ongewervelde soorten, zoals Europese rivierkreeft en platte schijfhoorn, op de onderzoekslocatie zijn eveneens uit te sluiten. Voor dergelijke beschermde soorten is op de onderzoekslocatie geen geschikt habitat aanwezig en er zijn geen waarnemingen bekend in de directe omgeving van de onderzoekslocaties.

5.6 Vaatplanten

Uit de gegevens van de provincie Limburg met betrekking tot vaatplanten blijkt dat de onderzoekslocaties en de directe omgeving niet actueel zijn onderzocht op beschermde planten. Volgens de kartering in de periode 1991-2007, zijn binnen de onderzoekslocaties geen beschermde planten aangetroffen. Bij de kartering zijn in het gebied direct ten noorden van deel C wel gewone vogelmelk (Tabel 1) en wilde marjolein (Tabel 2) aangetroffen. Tijdens het veldbezoek zijn echter geen beschermde planten op de onderzoekslocaties of binnen enkele meters hiervan aangetroffen. Aangezien het veldbezoek binnen het bloeiseizoen heeft plaatsgebonden en de locaties wegens het beperkte oppervlak zeer overzichtelijk zijn, is het op basis van dit veldbezoek met voldoende zekerheid uit te sluiten dat zich binnen de onderzoekslocatie beschermde planten bevinden.

6 RESULTATEN GEBIEDSBESCHERMING

De quickscan flora en fauna toetst voornamelijk aan de Flora- en faunawet. Indien een plangebied in of nabij een gebied is gelegen dat tot de EHS behoort of onder de Natuurbeschermingswet valt, dient te worden bepaald of er een effect valt te verwachten. Bij een toetsing aan de Natuurbeschermingswet spelen vaak andere facetten mee, zoals de aanwezige doelsoorten en kernwaarden van het betreffende beschermde gebied.

6.1 Natura 2000

De onderzoekslocatie is op 2,7 kilometer afstand gelegen van Natura 2000-gebied de Sint Jansberg. Externe effecten als gevolg van de voorgenomen herprofilering (aanleg vrijliggend fietspad) zijn gezien de aard van de plannen, waarbij de omgevingscondities gelijk blijven, naar verwachting niet aan de orde. Door de afstand is er geen verstoring in de vorm van bijvoorbeeld oppervlakte verlies, versnippering of optische verstoring. Door de afstand zullen ook aspecten als geluid en licht tijdens de werkzaamheden geen rol spelen, en aangezien de verkeersintensiteit gelijk blijft is er ook geen sprake van bijvoorbeeld een verhoging van de NOx depositie op het betreffende Natura 2000-gebied.

6.2 Ecologische Hoofdstructuur

Initiatiefnemers van ingrepen binnen de EHS dienen de effecten van de ingreep op kernkwaliteiten en omgevingscondities te onderzoeken. Deeltracé C is gelegen tegen de rand van een grootschalig natuurgebied, waardoor een gedeelte van deeltracé C volgens de gegevens van de provincie Limburg net binnen de EHS valt.

Voor ingrepen binnen de EHS, geldt het 'Nee, tenzij principe'. Ingrepen worden niet toegestaan tenzij uitgesloten is dat de ingreep een negatief effect heeft op de wezenlijke kenmerken of waarden van het betreffende EHS-gebied.

Gezien de zeer beperkte omvang van het te verwijderen gedeelte ($< 200 \text{ m}^2$), dit in verhouding met het aangrenzende natuurgebied met vergelijkbaar habitat dat zich over meerdere vierkante kilometers uitstrekt, en het gelijk blijven van de omgevingscondities, is het minimale areaalverlies het enige aspect wat er aan de orde zal zijn. Middels het indienen van het bestemmingsplan door de gemeente Mook en Middelaar bij de provincie Limburg, zal door de provincie worden beoordeeld in hoeverre de provinciale beleidsregel mitigatie en compensatie natuurwaarden dient te worden toegepast of dat de provincie in dit geval, gezien de zeer beperkte omvang en het maatschappelijk belang (openbare veiligheid) dat hier mee gemoeid is, een uitzondering maakt.

6.3 Provinciale Ontwikkelingszone Groen

Aangezien de onderzoekslocaties niet behoren tot een gebied of landschapselement dat deel uitmaakt van de POG en de omgevingscondities onveranderd blijven, is aantasting hiervan niet aan de orde.

7 SAMENVATTING EN CONCLUSIE

Econsultancy heeft in opdracht van gemeente Mook en Middelaar een quickscan flora en fauna uitgevoerd ten behoeve van het project Herprofilering Bovensteweg te Mook in de gemeente Mook en Middelaar.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

Het onderzoek heeft tot doel om in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn die volgens de Flora- en faunawet een beschermde status hebben en die mogelijk verstoring kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep.

De gemeente wil in het kader van de openbare veiligheid het tracé van de Bovensteweg tussen de Veldweg en de spoorwegovergang te Mook wijzigen. Het huidige fietspad wordt (deels) verwijderd. Aan de oostkant van de weg wordt een nieuw dubbelzijdig fietspad aangelegd. Dit fietspad komt (deels) te liggen buiten het huidige wegprofiel. Ten behoeve hiervan moeten op kleine schaal een aantal groene elementen worden verwijderd.

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel V. In de tabel is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningtrajecten. In de tabel is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Flora- en faunawet voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel V. Overzicht ecologische geschiktheid en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen
Broedvogels	algemeen	ja	mogelijk	nee	nee	het verwijderen van nestgelegenheden buiten het broedseizoen uitvoeren
	jaarrond beschermd	ja	nee	nee	nee	-
Vleermuizen	verblijfplaatsen	nee	nee	nee	nee	-
	foerageergebied	minimaal	nee	nee	nee	-
	vliegroutes	nee	nee	nee	nee	-
Grondgebonden zoogdieren		ja	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene soorten
Amfibieën		ja	mogelijk	nee	nee	alleen landhabitat; aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene soorten
Reptielen		ja	incidenteel mogelijk	nee ¹	nee ¹	vanwege het zeer beperkt te verwijderen oppervlak aan geschikt habitat wordt voorgesteld om i.h.k.v de algemene zorgplicht een ecologisch werkprotocol op te stellen om het onverhoopt verwonden en doden van reptielen te voorkomen.
Vissen		nee	nee	nee	nee	-
Libellen		nee	nee	nee	nee	-
Dagvlinders		nee	nee	nee	nee	-
Overige ongewervelden		nee	nee	nee	nee	-
Vaatplanten		nee	nee	nee	nee	-

Gebiedsbescherming	Gebied aanwezig	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Vergunningplicht	
Natura 2000	op ± 2,7 km	nee	nee	nee	-
EHS	ja	areaal verlies	nee	afhankelijk van provincie	middels het indienen van het bestemmingsplan bij de provincie Limburg zal hieromtrent meer duidelijkheid worden verschaft
POG	nee	nee	nee	nee	-

Conclusie

Overtredingen ten aanzien van vogels is in dit geval worden voorkomen door rekening te houden met het broedseizoen. Ten aanzien van deel tracé C wordt voorgesteld een ecologisch wreck protocol op te stellen om het onverhoopt verwonden of doden van mogelijk incidenteel aanwezige reptielen te voorkomen. Verder is te allen tijde de algemene zorgplicht van kracht.

Gelet op de gevonden en te verwachten ecologische waarden en de beoogde herprofilering van de Bovensteweg te Mook is de verwachting dat de wijziging van het bestemmingsplan uitvoerbaar is, uitgaande dat de provincie Limburg omtrent de EHS medewerking zal verlenen. Voorafgaand en tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden dient het bepaalde in de Flora- en faunawet in acht te worden genomen, hetgeen – zie tabel V – goed mogelijk is.

LITERATUUR

Buggenum, H.J.M. van, R.P.G. Geraerds & A.J.W. Lenders (redactie), 2009. Herpetofauna van Limburg. Verspreiding en ecologie van amfibieën en reptielen in de periode 1980 - 2008. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.

Creemers, R.C.M. & van Delft, J.J.C.W. (RAVON)(redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. - Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey- Nederland, Leiden.

Dienst Regelingen, aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet, augustus 2009.

Dietz C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuizen 'Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Vertaling en bewerking P.H.C. Lina. De Fontein/Tirion Uitgevers B.V., Utrecht

Heusden, W.R.M. van & Vreugdenhil, S.J., 2006. Handreiking Flora- en faunawet. Dienst Landelijk Gebied.

Huizinga, C.E., R.W. Akkermans, J.C. Buys, J. van der Coelen, H. Morelissen & L.S.G.M. Verheggen 2010, Zoogdieren van Limburg, verspreiding en ecologie in de periode 1980-2007. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.

Hustings F., van der Coelen J., van Noorden B., Schols R. & Voskamp P., 2006. Avifauna van Limburg. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.

Limpens, H.J.G.A., Mostert, K. & Bongers, W. (eds.), 1997. Atlas van de Nederlandse Vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

Limpens, H., Regelink, J. & Koelman, R., 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdierverseniging VZZ.

INTERNET

www.limburg.nl (natuurgegevens en beschermde gebieden in Limburg)

www.ravon.nl (soortgegevens amfibieën, reptielen en vissen)

www.rvo.nl (nationale natuurwetgeving en soortenstandaards)

www.vlinderstichting.nl (soortgegevens dagvlinders en libellen)

www.zoogdierverseniging.nl (soortgegevens zoogdieren)

Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/EHS hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/ EHS, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kunnen lopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Flora- en faunawet is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Flora- en faunawet een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Flora- en faunawet. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Vaste rust- of verblijfplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Flora- en faunawet omschrijft niet exact wat een vaste rust- of verblijfplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Is een vleermuisverblijfplaats anders dan een kraamverblijf. Buiten de kraamperiode worden deze door vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.



Econsultancy is een onafhankelijk adviesbureau. Wij bieden realistisch advies en concrete oplossingen voor milieuvraagstukken en willen daarmee een bijdrage leveren aan een duurzaam en verantwoord gebruik van onze leefomgeving.

Diensten

Wij kunnen u van dienst zijn met een uitgebreid scala aan onderzoeken op het gebied van bodem, waterbodem, water, archeologie, ecologie en milieu. Op www.econsultancy.nl vindt u uitgebreide informatie over de verschillende onderzoeken.

Werkwijze

Inzet en professionele betrokkenheid kenmerkt onze diensten. De verantwoordelijke projectleider is het eenduidige aanspreekpunt voor de klant en draagt zorg voor alle aspecten van het project: kwaliteit, tijd, geld, communicatie en organisatie. De kernwaarden deskundig, vertrouwd, betrokken, flexibel, zorgvuldig en vernieuwend zijn een belangrijke leidraad in ons handelen.

Kennis

Het deskundig begeleiden van onze opdrachtgevers vraagt om betrokkenheid bij en kennis van de bedoelingen van de opdrachtgever. Het vereist ook gedegen en actuele vakinhoudelijke kennis. Alle beschikbare kennis wordt snel en effectief ingezet. De medewerkers vormen ons belangrijkste kapitaal. Persoonlijke en inhoudelijke ontwikkeling staat centraal want het werk vraagt steeds om nieuwe kennis en nieuwe verantwoordelijkheden.

Creativiteit

Onze medewerkers zijn in staat om buiten de geijkte kaders een oplossing te zoeken met in achtneming van de geldende wet- en regelgeving. Oplossingen die bedoeld zijn om snel en efficiënt het doel van de opdrachtgever te bereiken.

Kwaliteit

Er wordt continue gestreefd naar het verhogen van de professionaliteit van de dienstverlening. Het leveren van diensten wordt intern op een dusdanige wijze georganiseerd dat het gevraagde resultaat daadwerkelijk op een zo effectief en efficiënt mogelijke wijze wordt voortgebracht. Hierbij staat de klanttevredenheid centraal. Het kwaliteitssysteem van Econsultancy voldoet aan de NEN-EN-ISO 9001: 2008. Tevens is Econsultancy gecertificeerd voor diverse protocollen en beoordelingsrichtlijnen.

Opdrachtgevers

Econsultancy heeft sinds haar oprichting in 1996 al meer dan tienduizend projecten uitgevoerd. Projecten in opdracht van particulier tot de Rijksoverheid, van het bedrijfsleven tot non-profit organisaties. De projecten kennen een grote diversiteit en hebben in sommige gevallen uitsluitend een onderzoekend karakter en zijn in andere gevallen meer adviserend. Steeds vaker wordt onderzoek binnen meerdere disciplines door onze opdrachtgevers verlangd. Onze medewerkers zijn in staat dit voor de opdrachtgever te coördineren en zelf (deel)onderzoeken uit te voeren. Ter illustratie van de veelvoud en veelzijdigheid van de projecten in de werkvelden bodem, waterbodem, ecologie, archeologie, water en milieu kunnen uitgebreide referentielijsten worden verschaft.

Vestiging Limburg

Rijksweg Noord 39
6071 KS Swalmen
Tel. 0475 - 504961
Swalmen@econsultancy.nl

Vestiging Gelderland

Fabriekstraat 19c
7005 AP Doetinchem
Tel. 0314 - 365150
Doetinchem@econsultancy.nl

Vestiging Brabant

Rapenstraat 2
5831 GJ Boxmeer
Tel. 0485 - 581818
Boxmeer@econsultancy.nl



E-MAIL
info@
econsultancy.nl
INTERNET
econsultancy.nl

